

2007. február 15., csütörtök

17. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt ...-ban/-ben, ...-án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

P6_TA(2007)0043

Költségvetési támogatás a fejlődő országok számára

Az Európai Parlament állásfoglalása a fejlődő országok költségvetési támogatásáról (2006/2079(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az EK-Szerződés 177. és 180. cikkére,
- tekintettel az ENSZ 2000. szeptember 18-i Millenniumi Nyilatkozatára, amely a millenniumi fejlesztési célokat a nemzetközi közösség által a szegénység megszüntetésére megállapított célkitűzéseként határozza meg,
- tekintettel az 1994-ben Kairóban, a népesedésről és a fejlődésről tartott ENSZ nemzetközi konferencia cselekvési programjára,
- tekintettel a Bizottságnak a Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett, „A gazdasági reformprogramokhoz és strukturális alkalmazkodáshoz nyújtott Közösségi támogatás: Áttekintés és kilátások” című közleményére (COM(2000)0058),
- tekintettel a EuropeAid Együttműködési Hivatal (AIDCO), a Fejlesztési Főigazgatóság (DEV) és a Külkapcsolati Főigazgatóság (RELEX) 2003. áprilisi útmutatójára a harmadik országok költségvetési támogatásának programozásáról és végrehajtásáról,
- tekintettel az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok csoportjának tagjai (AKCS), és az Európai Közösség közötti, 2000. június 23-án Cotonouban aláírt Partnerségi Megállapodásra⁽¹⁾ (Cotonoui Partnerségi Megállapodás),
- tekintettel a Birminghami Egyetem Nemzetközi Fejlesztési Tanszéke és munkatársai által az általános költségvetési támogatásról készített közös értékelés 2006. májusi összefoglaló jelentésére,
- tekintettel a Számvevőszék 5/2001. sz. különjelentésére a strukturális alkalmazkodási támogatásokból költségvetési támogatásra fordított partneralapokról (hetedik és nyolcadik EFA), a Bizottság válaszaival együtt⁽²⁾,

⁽¹⁾ HL L 317., 2000.12.15., 3. o. A partnerségi megállapodást módosító 2005. június 25-i megállapodással (HL L 287., 2005.10.28., 4. o.) módosított megállapodás.

⁽²⁾ HL C 257., 2001.9.14., 1. o.

2007. február 15., csütörtök

- tekintettel a Számvevőszék 2/2005. sz. különjelentésére az EFA-ból az AKCS-országoknak nyújtott költségvetési támogatásokról, illetve a közpénzkezelési reform területének a Bizottság általi kezeléséről, a Bizottság válaszaival együtt ⁽¹⁾,
 - tekintettel a Bizottságnak a Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett, „A fegyveres konfliktusokban részt vevő AKCS-országokkal való együttműködés” című közleményére (COM(1999)0240),
 - tekintettel a fejlődő országokban a támogatás hatékonyságáról és a korrupcióról szóló, 2006. áprilisi 6-i állásfoglalására ⁽²⁾,
 - tekintettel az Európai Parlament Külpolitikai Kapcsolatok Főigazgatósága Politikai Részlegének a segítségnyújtás költségvetési támogatás formájában való nyújtásának előnyeiről és hátrányairól szóló, 2004. júniusi feljegyzésére,
 - tekintettel az OECD Fejlesztési Segítségnyújtási Bizottságának (DAC) 2005 márciusában Párizsban tartott magas szintű találkozójaára,
 - tekintettel a támogatás hatékonyságáról szóló, 2005. márciusi 2-i párizsi nyilatkozatra,
 - tekintettel a 2005. júniusi, közkiadási és pénzügyi elszámoltathatósági program (PEFA) teljesítménymérési keretrendszerére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Fejlesztési Bizottság jelentésére és a Költségvetési Bizottság véleményére (A6-0005/2007),
- A. mivel vita folyik arról, hogy miként kell a fejlesztési alapokkal a legmegfelelőbb hatásokat elérni, hogy azok a kedvezményezett országokban az emberek javát szolgálják;
- B. mivel meg kell állapítani, hogy a világ számos részén kudarcot vallottak a fejlődő országok lakossága mindennapi életkörülményeinek javítására irányuló, több évtizedes erőfeszítések számos ok és körülmény összetett hatása miatt, amelyek közül néhány egyértelműen a nem megfelelő kormányzásra, az alapokkal való visszaélésre és a korrupcióra vezethető vissza;
- C. mivel a fejlesztési együttműködésben való részvétel szükségessége folyamatos indokolást igényel nem csak a nagyközönség felé, de a közkiadások terén a többi érdekelt féllel való közreműködésben is;
- D. mivel a költségvetési támogatást az Európai Közösség fejlesztési együttműködésének egy alapvető eszközeként ismerik el, és mivel az EFA-támogatás körülbelül egyötöde nem célzott költségvetési támogatás;
- E. mivel a 2005 márciusában Párizsban tartott DAC magas szintű találkozó elismerte a kiszámítható, kormányok közötti, lehetőség szerint a kedvezményezett ország saját rendszere útján nyújtott támogatások fontosságát;
- F. mivel a költségvetési támogatás lehetővé teszi az adományozók szorosabb koordinációját;
- G. mivel a kedvezményezett államok hatékony struktúrái – mind az alapvető szabadságok, emberi jogok és a politikai pluralizmus tiszteletben tartásával működő demokrácia, mind a költségvetési folyamatok, a kiadási hatáskör és az elszámoltatható szolgáltatásnyújtás szempontjából – központi szerepet játszanak a költségvetési támogatás hatékonyságában;

⁽¹⁾ HL C 249., 2005.10.7., 1. o.

⁽²⁾ HL C 293. E, 2006.12.2., 316. o.

2007. február 15., csütörtök

- H. mivel a költségvetési támogatás lehetőséget nyújt a kedvezményezettnek saját fejlődési folyamata meghatározására;
- I. mivel a költségvetési támogatási folyamat partnerség keretében zajlik, a prioritások meghatározása és az értékelés vonatkozásában, az adományozó és a kedvezményezett közötti folyamatos politikai párbeszédnek keresztül;
- J. mivel a költségvetési támogatásnak ösztönöznie kell a demokratikus folyamatok megerősödését is, politikai teret biztosítva a civil társadalomnak, különösen a szegénység csökkentésére és a fejlesztésre vonatkozó stratégia kialakításával, és a parlamenti ellenőrzés támogatásával a fejlesztési politika és a költségvetési kiadások felett;
- K. mivel a költségvetési támogatás lehet a teljes makrogazdasági és költségvetési keretet lefedő általános költségvetési támogatás vagy ágazati költségvetési támogatás;
- L. mivel a költségvetési támogatási alapok elosztásának meghatározása során a „külső finanszírozási rés”, a szegénység foka, a felelősségteljes kormányzás, a múltbéli teljesítmény, a fejlesztés iránti elkötelezettség és a lehetséges eredmények realisztikus értékelése kulcsfontosságú megfontolások a szegénység csökkentése, a növekedés és az intézményi reformok tekintetében;
- M. mivel az általános költségvetési támogatásként nyújtott alapok teljesen helyettesíthetőek, mivel az átutalások közvetlenül az ország kincstári számlájára történnek, ami ténylegesen azt jelenti, hogy e pénzeszközök felhasználása felett az ellenőrzés, a tulajdonlás és az elszámoltathatóság a kedvezményezettet terheli;
- N. mivel a Cotonoui Partnerségi Megállapodás 61. cikkének (2) bekezdése és 67. cikke egyértelműen megállapítja a kedvezményezett ország számára a költségvetési támogatásra való jogosultság feltételeit, hangsúlyozva a közkiadások kezelésére, a makrogazdasági és ágazati politikákra, valamint a közbeszerzésre vonatkozó szabványok szükségességét, továbbá megköveteli, hogy az adományozó és a kedvezményezett is biztosítsa, hogy az alkalmazkodás gazdaságilag életképes és szociálisan, illetve politikailag kivitelezhető legyen;
- O. mivel a költségvetési támogatás előfeltétele mind az alapvető szabadságok, emberi jogok és a politikai pluralizmus tiszteletben tartásával működő parlamenti demokrácia, mind a hatékony államháztartási irányítási rendszer, amit annak alapján kell értékelni, hogy a kedvezményezett országot milyen mértékben jellemzi a felelősségteljes kormányzás, a demokratikusan megválasztott parlament általi ellenőrzés, a jogállamiság, a kormány elszámoltathatósága, a kompetencia és a jól meghatározott makrogazdasági, fejlesztési és ágazati politikák, illetve a közbeszerzés nyitottsága és átláthatósága;
- P. mivel a kockázatot az érintett állami szervezetek az alapok kezelésére és végrehajtására való képessége, a felelősségteljes kormányzás, a fejlesztési elvek melletti elkötelezettség, a korrupció előfordulása, a demokrácia és az emberi jogok révén kell mérni;
- Q. mivel a stabil makrogazdasági klíma megteremtését célzó hatékony államháztartási irányítási és költségvetési rendszerek a fejlődés lényeges előfeltételei;
- R. mivel számos, költségvetési támogatásban részesülő partnerország – különösen az AKCS-országok – rendkívül alacsony színvonalú államháztartási irányítási rendszerrel rendelkezik;
- S. mivel az adományozó és a kedvezményezett közötti partnerségnek biztosítania kell a fejlesztéspolitika és a reformok végrehajtása eredményeinek hatékony közös elemzését, amelyek kulcsfontosságúak a költségvetési támogatás életképességének értékeléséhez;
1. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a költségvetési támogatást csak akkor használják fel, ha az ilyen mechanizmusok nettó hasznát egyértelműen meghatározható kritériumok fényében ki lehet mutatni és valamennyi járulékos kockázat teljes körű értékelése megtörtént;
 2. hangsúlyozza, hogy a költségvetési támogatás, mint a segély egy módozata csak akkor lehet sikeres, ha mindkét partner teljes mértékben vállalja a felelősségét a partnerség és a tulajdonjog valódi szellemében;

2007. február 15., csütörtök

3. felhív a költségvetési támogatásnak a lehető legnagyobb mértékben a szegénységet csökkentő fejlesztési prioritásokra történő összpontosítására, annak érdekében, hogy e prioritások az adományozó és a kedvezményezett közötti párbeszédben központi szerepet kapjanak, és hogy az adományozó és a kedvezményezett tekintetében egyaránt biztosítsák a parlamenti nyomon követést;
4. hangsúlyozza a kedvezményezett kormányok általi kapacitásépítés fontosságát, amelyeknek határozottabb vezető szerepet kell magukra vállalniuk a fejlesztési segítségnyújtás koordinációjában;
5. hangsúlyozza az elszámoltathatóság kultúrája létrehozásának fontosságát, amely teljes mértékben bevonja a parlamenteket és a legfelső ellenőrzési intézményeket; elismeri, hogy a költségvetési támogatásnak együtt kell járnia a civil társadalom megerősítésével;
6. úgy ítéli meg, hogy a kérdéses eszközhöz alapvető fontosságú, illetve az előre nem jelezhető támogatási volatilitás leküzdéséhez szükséges a minden fél egyetértésével megállapított, a költségvetési támogatási programhoz kapcsolódó egyértelmű, világos és realisztikus feltételek méltányos alkalmazása;
7. ajánlja, hogy az AKCS-államok költségvetési támogatásához alkalmazzák a Cotonoui Partnerségi Megállapodás 61. cikkének (2) bekezdésében és 67. cikkében megállapított támogathatósági feltételeket;
8. aggodalommal tekint a költségvetési támogatásnak Malawin – ahol ismertek voltak a jelentős kockázatok – valamint Kenyában – amelynek minden más tagállam felfüggesztette a költségvetési támogatást – történő felhasználásáról szóló határozatra, ami kétséges teszi a Bizottságnak az eszköz hatékony felhasználására való képességét;
9. aggodalommal tölti el, hogy a Számvevőszék néhány esetben megállapította, hogy a Bizottságnak az alacsony színvonalú államháztartási irányítási rendszerrel rendelkező országoknak nyújtott költségvetési támogatást megalapozó indokai nem voltak kielégítőek, illetve a Cotonoui Partnerségi Megállapodás 61. cikkének (2) bekezdése és 67. cikke gyakran tág és egyéni értelmezést kapott;
10. aggodalommal tekint arra, hogy a Számvevőszék elégtelenségeket talált a Bizottságnak a költségvetési támogatási eszköz vonatkozásában tanúsított általános egységességében, az ellenőrzésekben és a felügyeletben, valamint a kedvezményezett ország saját költségvetési ellenőrzési mechanizmusainak, nevezetesen az érintett országok parlamentjeinek és legfelső ellenőrző intézményeinek nyújtott támogatásban, valamint arra, hogy elégtelen a technikai segítségnyújtás felhasználásának mértéke; ezeknek az elemeknek a meglete elengedhetetlen az eszközhöz;
11. felismeri, hogy minden országban csak egy makrogazdasági reformprogram létezhet, amelyet rendszerint a nemzetközi pénzügyi intézmények irányítanak, de amellyel kapcsolatban a Bizottságnak és a tagállamoknak törekedniük kell az aktív szerepvállalásra a politika befolyásolásában;
12. emlékeztet arra, hogy a makrogazdasági reformok csak akkor gyakorolhatnak tartós hatást, ha teljes mértékben magukba foglalják az emberi és társadalmi fejlődés céljait;
13. úgy véli, hogy az ágazati költségvetési támogatást vagy az ágazatokra kiterjedő megközelítéseket kitüntetett beavatkozási eszközöknek kell tekinteni az egészségügyi és az oktatási ágazatban;
14. megerősíti, hogy a teljes éves kötelezettségvállalások 20%-át az alap- és középfokú oktatási, valamint az alapegészségügyi (beleértve a nemi és reprodukció egészségügyet is) ágazatnak kell juttatni;
15. felhívja a Bizottságot, hogy egy ország államháztartási irányításának értékelésére fogadja el és alkalmazza a PEFA által létrehozott új nemzetközi teljesítménymérési keretrendszert;
16. felhívja a Bizottságot, hogy egységesen és azonos módon járjon el, ha az országok nem tartják tiszteletben a demokrácia és az emberi jogok alapelveit;
17. felhívja a Bizottságot, hogy értékelje a korrupció gyakoriságát és az általa képviselt kockázatot, a Cotonoui Partnerségi Megállapodás 9. cikkének (3) bekezdésével és 97. cikkével összhangban;

2007. február 15., csütörtök

18. felhívja a Bizottságot, hogy törekedjen egységességre a politikában és a döntéshozatalban az adományozói költségvetési támogatási partnerségen belül, és követeli, hogy az adományozói alapokat hatékonyan kezeljék a támogatás odaítélésével kapcsolatos előre nem látható volatilitási lehetőségének kiküszöbölése érdekében, továbbá úgy ítéli meg, hogy a Bizottság van a legjobb helyzetben az EU adományozói koordinálásának elősegítésére;
19. alapvető fontosságúnak tartja, hogy az alapok folyósítása és az értékelési folyamat összehangolásra kerüljön a kedvezményezett saját fejlesztési stratégiájával, valamint költségvetési és értékelési eljárásaival;
20. felhívja a Bizottságot, hogy ragaszkodjon a méltányosság és a szegénység csökkentésének központi szerepéhez, a társadalom leginkább kirekesztett és szegény rétegeire összpontosítva;
21. ajánlja, hogy változó támogatási részleteket alkalmazzanak, amelyek lehetővé teszik az eredményközpontú ösztönzést, de megállapítja, hogy a kifizetés minden változásának a lehető legnagyobb mértékben kiszámíthatónak kell lennie, hogy az ne gyakoroljon kedvezőtlen hatást a költségvetési tervezésre;
22. aggodalommal tekint arra, hogy a teljesítménymutatók, és különösen a szegénység hatása eredményeinek értékelése nehézségekbe ütközik, és felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a statisztika, az adatgyűjtés, a minőségértékelés és -elemzés terén történő kapacitásfejlesztést;
23. felhívja a Bizottságot, hogy valamennyi érdekelt féllel együtt, rendszeres időközönként ellenőrizze, hogy a kedvezményezett országok gazdaságpolitikai összhangban állnak-e a fejlesztési segítségnyújtás célkitűzéseivel és elveivel, és hogy annak feltételei teljesülnek-e;
24. felkéri a Bizottságot, a tagállamokat és a kedvezményezett országokat, hogy ezen a területen rendszeresen tájékoztassák a széles körű nyilvánosságot, hogy láthatóvá tegyék az európai adófizetők számára a költségvetési támogatások hatásait, hogy általánosságban érzékeltesék az emberekkel a fejlesztési együttműködés szükségességét és különösen a költségvetési támogatások hatásait, hogy cáfolják a pénzekkel való visszaélés általános vádját, illetve hogy tájékoztassanak a költségvetési támogatás felhasználásának alapvető feltételeiről, valamint azokról az esetekről is, amelyekben ez az eszköz hatástalannak bizonyult; kéri a Bizottságot, hogy javítsa az EU láthatóságát a fejlesztési támogatások területén, valamint dokumentálja és bizonyítsa a kedvezményezett harmadik országok által e költségvetési támogatások önálló kezelése terén mutatott előrehaladást;
25. felszólítja a Bizottságot, hogy a költségvetési támogatásoknak a szegénység elleni küzdelemre gyakorolt hatását a költséghatékonyság tekintetében értékelje és bizonyítsa a kedvezményezett harmadik országok által e költségvetési támogatások önálló kezelése terén mutatott előrehaladást; ennek során különbséget kell tennie az általános és ágazatra vonatkozó költségvetési támogatások között, hogy tisztább képet lehessen kapni a különböző támogatási eszközök hatékonyságáról a szegénység csökkentése tekintetében; a költségvetési és projekt támogatások igazgatási költségeit is értékelni kell; ennek célja, hogy elfogadhatóan meg lehessen indokolni, hogy mikor milyen eszközöket használnak;
26. felkéri a Bizottságot, hogy lépjen fel az ellenőrzéseknél és a felügyeletnél tapasztalható elégtelenségek ellen a költségvetési támogatások külső (például a Számvevőszék általi) ellenőrzésének bevezetése révén; a Bizottságot arra kell ösztönözni, hogy kezdeményezze a többi nagy hitelnyújtóval közös ellenőrző intézmény létrehozását;
27. ragaszkodik hozzá, hogy a kedvezményezett országok saját költségvetési ellenőrző mechanizmusainak támogatása érdekében be kell vonni a kedvezményezett ország parlamentjét a költségvetés megállapításába, és nyilvánosságra kell hozni a költségvetési törvényt; ragaszkodik továbbá ahhoz, hogy a Parlament évente értékelje a költségvetési támogatást az elért haladás tekintetében;
28. felkéri a Bizottságot annak megállapítására, hogy a költségvetési támogatásokat hogyan lehet időben korlátozni; megjegyzi, hogy a költségvetési támogatás értelme és célja az kell, hogy legyen, hogy erősödjön a kedvezményezett országok saját felelőssége; a Bizottságnak meg kell állapítania, hogy ezt milyen (elfogadható) időtartamon belül lehet elérni;
29. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.